

A kanalasgém- (*Platalea leucorodia*) színesgyűrűzési program első eredményei Magyarországon 2003 és 2004 között

Pigniczki Csaba, Karcza Zsolt és Halmos Gergő

Pigniczki, Cs., Karcza, Zs. and Halmos, G. 2008. First results of Spoonbill (*Platalea leucorodia*) colour-ringing project in Hungary between 2003 and 2004. - Ornis Hung. 15-16: 123-123.

The International Working-group for Spoonbills runs a European Spoonbill-colour-ringing project, and Hungary joined it. We started a Spoonbill colour-ringing project in three Hungarian Spoonbill colonies in 2003. We have continued the project in six colonies in 2004. We marked 181 individuals, and we have recovery-data of 100 individuals. 15 specimen marked with colour-ring abroad were seen in Hungary. Our data show 2,21% mortality of chicks, and 1,10% mortality of fledged individuals. The young (1y) birds mainly wandered in the major rivers' (Danube or River Tisza) catchment area where their natal colony belongs. When the young of different colonies of the Carpathian Basin vagrant, they formed mixed flocks, and they stayed mainly inside the Carpathian Basin, but in an extreme case, one individual wandered to the northern part of Germany. The marked individuals mainly moved for wintering to Tunisia, but one was seen in Sicily, and another one in Israel. We know overwintering individuals from Tunisia and from the southern part of Italy. The most of the immatures (2y) stayed in the Mediterranean region, but smaller number of the immatures came back to their natal area, to the Carpathian Basin. The most important habitat were fishponds in Carpathian Basin in the dry year of 2003. Spoonbills preferred natron lakes in the wetter year of 2004, but from August when the natron lakes started to dry out, fishponds became more important for them. Our data show the youngs from the same clutch can be independent from each other from the first days of fledging.

A Nemzetközi Kanalasgém Munkacsoport szervezésében működik egy európai kanalasgém-színesgyűrűzési projekt, melyhez azánk is csatlakozott. 2003-ban és 2004-ben Magyarországon három, majd hat gémtelenen végeztük a kanalasgémek színesgyűrűs jelölését. A megjelölt 181 fiókából 100-ról érkezett később visszajelentés hozzánk, Magyarországon pedig összesen 15 külföldön jelölt példányt olvastak le. A fiókák körében tapasztaltuk a legjelentősebb mortalitást (2,21%), a kirepült példányok körében ez a beérkezett információk alapján kisebb arányú volt (1,10%). A fiatalok kóborlásuk során általában annak a nagyobb folyónak a vízgyűjtő-területében maradnak, amelyikbe a kelési helyük is tartozott. Kóborlás során a kárpát-medencei állomány keveredik; szélsőséges esetben Magyarországon jelölt példány Németországba, az Északi-tengerig is elkóborolhat. A színesgyűrűzés alapján a magyar állomány jelentős része Tunéziába vonul, ott kezdik meg a teletelést, illetve ezen a területen és Dél-Olaszországban az ivaréretlen példányok át is nyaralhatnak. A fiatal kanalasgémek egy része Izraelben vagy Szicílián kezdik meg a teletelést. A másodéves példányok zöme a Mediterráneumban kezdik meg az átnyaralását, de kisebb számban Kárpát-medencében kelt példányok visszatérhetnek második életévükben a Kárpát-medencébe. A száraz 2003-as évben csak halastavakon, míg a csapadékosabb 2004-ben halastavakon és szikes tavakon is figyelték meg színesgyűrűs kanalasgémeket. Adataink alapján a testvérpárok tagjai már rögtön a kirepülést követően függetlenek lehetnek egymástól.

Pigniczki Cs., Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, 6000 Kecskemét, Liszt F. u. 19., e-mail: pigniczki@knp.hu

Karcza Zsolt, Madárgyűrűzési Központ

Halmos Gergő, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

